

NOWY Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Wtorek, dnia 10 września 1912 roku.

Redakcja i administracja "Nowego Kurjera Łódzkiego" mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej 37.

Interesowani do redakcji zgłaszać się mogą od 11 do 12 w południe i od 6 do 7 wiecz.

Administracja otwarta od 8 rano do 7 wieczór.

Adres telegraficzny "Łódź Kurjer".

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły nieoznaczone z góry ceną, honorarjów administracja wypłacać nie będzie.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50.

Za odnośnienie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicą dolicza się 60 k. miesięcznie.

Zmiana adresu 20 kop. TELEFONU Nr. 253.

Cena ogłoszeń: 1-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop., nekrologi i reklamy 15 kop., ogłoszenia zwyczajne 10 kop. Drobną ogłoszenia 1 1/2 kop. za wyraz.

Ogłoszenia zamiejscowe: 1 str. 50 kop., reklamy po 20 k., zwyczaj. po 12 k. za wiersz petitowy lub jego miejsca.

Agentury: w Łodzi Biuro ogłoszeń „Promień”, Piotrkowska 81; w Pabjanicach A. Wadzyński, Zamkowa nr. 23; w Zgierzu: Nowy Rynek, kiosk Aleksandra Lacki
WYŁĄCZNE PRAWO przyjmowania ogłoszeń w Rosji, za granicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy, oddane jest Domowi Handl. L. i E. Motzi i S-ka.

Teatr Popularny **Dziś** „Pieśń” i Wigilja 8-go Andrzeja **Jutro** Samson i Dalila
wiecz. **wiecz.**

przy ul. Konstantynowskiej Nr 16.

1-sze Przedstawienie dla prenumeratorów „N. Kurjera Łódzkiego”.
Teatr Popularny. W środę, 11 września r. b. po bardzo niżonych cenach daną będzie wyborna tragikomedja w 3 aktach SVENA LAOGE

„Samson i Dalilla”

z udziałem **A. Mielewskiego** i wybitniejszych artystów.

Bilety za okazaniem kwitu z opłaconej prenumeraty nabywać można w Administracji „Nowego Kurjera Łódzkiego”. Szatnia i programy bezpłatnie

Jeżeli zalecamy, to tylko coś znakomitego, a tem jest — piwo —

Waldschleschen

Ządać wszędzie :: Skład główny Pańska 39.
TELEFON 11-15.

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych

Dr. S. Kantor
obecnie mieszka

Piotrkowska Nr 14 1/2, róg Ewangelickiej
Telefon 19-41.

Dentysta **M. Długacz-Kaniewska**

Zawadzka 6, — powróciła
Przyjmuje od 10—1 pp. 1 od 2—7 wiecz.
2516—10

Dzisiejszy numer składa się z 8 kolumn.

KALENDARZYK.

Wtorek, 10 września.
Dziś: Mikołaja z Tolent.
Jutro: Prota i Jacka Mm.

Gdym koniak...

Hej, otworzył się przedemną
Świat promiennolicy.
Gdym koniak od Szustowa
Nalał do szklanicy,
A kiedym go w usta sobie
Włał, niby we wrota,
Uleciały smutki z duszy
I z serca tęsknota.

Wobec nowego roku szkolnego.

We wszystkich szkołach męskich i na pensjach rozpoczęły się już lekcje. Młodzież zjeżdża, frekwencja uczniów i użycie do szkół prywatnych duża. Szkolnictwo polskie prywatne spotkały nowe rozporządzenia: oto profesorom nie wolno wyklądać z notatek, ani dopełniać kursu tym sposobem. Obowiązani są wyklądający zapisywać wszystkie zadane lekcje w języku państwowym, prowadzić ściśle kontrolę ćwiczeń, których obliczono w klasach starszych na dwanaście, zresztą liczba ta ściśle nie jest obowiązkiem, lecz zależną od poziomu danej klasy. Ze starszymi klasami — szóstą, siódmą, ósmą pedagogowie mają kłopot, brak bowiem jest odpowiednich podręczników, naprzykład literatury polskiej do dziewiętnastego stulecia; brak jest dobrych podręczników i z innych przedmiotów, aczkolwiek dużo wychodzi. Wiele podręczników nie jest zaleconych przez okręg naukowy — z tych więc korzysta stać niepodobna. W niektórych zakładach naukowych powstały antykwarnie, powiększają się i zakładają biblioteki szkolne, oddawane pod

nadzór młodzieży klas starszych. Chodzą pogłoski o przywróceniu wykładów w języku polskim z geografji i historii powszechnej niesprawdzone jednak dotąd.

Niektóre zakłady naukowe, posiadają własne gmachy. Jest to dodatnią stroną dla naszego szkolnictwa, że gmachy specjalne dla szkół powstają. Dotąd większość szkół mieści się w lokalach prywatnych, zupełnie nieodpowiednich na zakłady naukowe przede wszystkim ze względów higienicznych. Wogóle z początkiem roku szkolnego daje się zauważyć wiele ujemnych stron z naszego życia szkolnego. Do takich zaliczyć muszę bezpodstawne odbieranie uczennic czy uczniów z jednego zakładu naukowego i przenoszenie do innego. System ciągłych przemieszczania należy potępić, ponieważ odbija się w ujemny sposób na nauce młodzieży, na co jednak rodzice i opiekunowie uwagi nie zwracają.

Nie zwraca się również uwagi na stancję, których jest w mieście bardzo dużo i różnych. Ale właśnie dlatego, że są różne i różnie wpływają na młodzież, opiekunowie i rodzice powinni tam tylko dzieci umieszczać, gdzie sobie życzy dana szkoła, która stancję zalecając, zna ją dobrze i wie, że opieka nie pozostawia nic do życzenia.

Podczas egzaminów daje się zauważyć ciekawy fakt: oto opiekunowie i rodzice starają się wszelkimi sposobami umieścić dziecko w klasie, nie odpowiadającej ani rozwojowi umysłowemu dziecka, ani wiadomościom, które posiada. Dzieje się to z dwu przyczyn — pierwszą to wiek,

to zapóźnienie w nauce, drugą przyczyną jest chęć, aby dziecko jaknajprędzej ukończyło szkołę.

Czy dana klasa ze swoim programem nie będzie uciążliwą dla kandydata oto się nikt nie pyta, a potem ma się pretensje o złe stopnie w ciągu roku, które dziecko nie przygotowane odpowiednio otrzymać musi, mając poważne braki z kursu poprzednich klas.

Po kilkunastu tygodniach wakacji młodzież zabiera się do pracy z zapalem, wita serdecznie mury szkolne, jakby dawnych znajomych, przyjaciół. Dobry to objaw, bo wskazuje na przywiązanie młodzieży do szkoły i jej kierowników.

Niechże młodzież pamięta, że zaw sze kierownicy są ich przyjaciółmi, że radziby, aby wspólna praca szczerą, rzetelną wydała plony odpowiednie i z czasem przyspożyła prawdziwych obywateli dla kraju.

L. Maciejowski.

Uгода polsko-ruska.

„Neue fr. Presse“ donosi, że po dotychczasowych rokowaniach o uruchomienie galicyjskiego sejmku spodziewają się, że one doprowadzą do upragnionego celu, zwłaszcza, że sprawa porozumienia polsko-ruskiego co do sejmowej reformy wyborczej jest na dobrej drodze. Po obradach polskich przywódców z hr. Stürgkhem i namiestnikiem, dr. Bobrzyńskim, zebrał się w środę przywódcy polscy z dr. Leem u ministra Długosza na nieobowiązującą konferencję, do której został także zaproszony prezes klubu ruskiego, dr. Lewicki. Na tej

ANTYSEPTYCZNE
Pastyłki VALDA

(Pastilles Valda)

Posiadają niebywałe zalety zapobiegawcze i stwierdzoną skuteczność w leczeniu zaziębień,

Bólów gardła,
Ostrego lub przewlekłego zapalenia krtani,
Chronicznego zapalenia oskrzeli,
Katarów, Chrypki, Influenzy, Rozedmy, i t. p.

NALEŻY WIĘC ŻAŁOĆ

we wszystkich aptekach i składach aptecznych wyłącznie

PRAWDZIWE PASTYLKI VALDA
(PASTILLES VALDA)

W PUDEŁKACH z BANDEROLĄ CZERWONĄ

i nazwą

VALDA

Wydawnictwa GEBETHNERA i WOLFFA
Nowości! Nowości!

Al. Dumas, Towarzysze Jehudy.

Powieść na tle spisków z czasów Konsulatu. Z 24 ilustracjami.
Cena 3 tomów w jednym rb. 1.20.

T. Konczyński, Zawrotne drogi.

Powieść współczesna na tle dążeń kobiecych.
Cena rb. 1.60.

J. I. Kraszewski, Bezimienna.

Powieść z czasów powstania Kościuszkowskiego. Z 12 ilustracjami.
Cena 2 tomów w jednym rb. 1.

Waterman Nixon.

Jaką młodą dziewczyną być powinna.

Wydanie wykwiłtne. Przekład EMILJI WĘSŁAWSKIEJ.
Cena kop. 60, w ozd. opr. kop. 90.

Na składzie głównym powieść:

A. Gruszeckiego, Marjawiła.

Cena rb. 1.80.

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

2658—3

Zakład Freblowski
IDY JANOWSKIEJ

Byłej słuchaczki wyższych pedagog. kursów w Warszawie.

Dnia 5-go Września r. b. otwartą zostanie szkoła freblowska dla dzieci w wieku od lat 4 do 8-tnu.

Zastosowane zostaną najnowsze metody wychowawcze.

Wykładane będą: gimnastyka szwedzka racjonalna, rytmiczna i słowa. Szkoła mieścić się będzie w specjalnie urządzonym, podług ostatnich wymagań higieny lokalu przy ul. Zawadzkiej 30 (uluga 26). Zapisy przyjmuje się od 20-go Sierpnia codziennie od 11—1 i od 5—7 popoł.
r2562—12—1

Szkoła Prywatna T. Markiewicza

w Łodzi Zawadzka № 9.

zajmuje się specjalnie przysposabianiem chłopców do klas niższych średnich zakładów naukowych wszelkich typów. Egzaminy wstępne i przyjmowanie do szkoły nieumiejących czytać zaczyna się 24 sierpnia, lekcje 2 września.
2563—6

Kursy Buchalteryjne
J. MANTINBANDA

w ŁODZI, Cegielniana № 47 (róg Wschodniej)
TELEFON 24-23.

Z powodu znacznego napływu słuchaczy na życzenie ogółu przy kursach otworzony został

Oddział równoległy.

Zapisy kandydatów i kandydatek na ten oddział przyjmuje Kancelarja Kursów codziennie od 7—9, wieczorem nadal tylko do 20 września r. b. włącznie.
r2688—0—1

Brykiety C. W.

z najlepszego węgla górnoszląskiego

1.60 za 100 sztuk z dostawą do kuchni (cena stała przez całą zimę).

Sprzedaz **NA WAGĘ**: rb. 1.30 z dostawą za korzec.

Wyłączni przedstawiciele:

W. FINDEISEN i S-ka, Przejazd 21

TEL. 17-09.

Nowość w Łodzi!

WAŻNE DLA GOSPODYNI!

KOSZERNA POLEDWICE i PIECZEN

poleca w każdej porze i w różnych ilościach

Zawsze świeża!

S. ALTMAN

Dzielnia № 5, w podwórzu, na lewo.

Nowość w Łodzi!

Ch. I. Sachs

Piotrkowska № 120.

Magazyn

konfekcji

męskiej,

damskiej, uczniowskiej, i dziecięcej zaopatrzonej został na sezon nadchodzący wielkim wyborem, który się poleca Sz. Publiczności po cenach **najdostępniejszych.**

UWAGA: Wielki wybór garderoby uczniowskiej.
2660—10

Prośby

Zestawiam prośby zażalenia, skargi apelacje i t. p. do Władz Sądowych i Administracyjnych! również paszporty zagraniczne.

M. Baum. Piotrkowska 31.

1808 rora.

Hurtowy skład obuwa

J. WINDMAN

Łódź.

Poleca Szanownym Klientom wielki wybór różnego męskiego, damskiego i

dziecięcego obuwa własnego wyrobu

oraz posiada bogaty asortyment Mechanicznego szyczego obuwa i filcowego

pierwszorzędnej fabryki

Ceny umiarkowane lecz stałe.

Detaliczna sprzedaż

Piotrkowska 35.

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych

D-R S. KANTOR,

Piotrkowska № 144, róg Ewangelickiej
Telefon 19-41.

Gabinet Roentgenowski (Prześwietlenie i fotografowanie wnętrzości ciała promieniami Röntgena), Światłolecznicy (choroby skóry i włosów) i Laboratorium lekarsko-kosmetyczne. Badanie krwi na Syfilis i leczenie Salvarsanem (Ehrlich-Hata 606.) Gabinet elektroterapeutyczny (Masaż wibracyjny i pnenmatyczny) podług prof. Zabłudowskiego — niemoc płciowa). Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia.
r2521—0—1

CASINO

Od dziś do Piątku 13 Września włączniej

Między Innymi

Krwią zmyła hańbę swoją

Dramat podług G. d' Annunzio.

Maks w boksie z milijarderką amerykańską

Komedja w wykonaniu ulubienca publiczności

MAKSA LINDERA.

Kawaleryjska szkoła w Hiszpanji

Zdjęcia z natury.

Nad program.

HISTORJA małego CZŁOWIEKA

(podług A. Daudota). Dramat w 2 aktach w wykonaniu artystów Paryskich teatrów z GABRIELĄ ROBBIME artystką „Komedji Francuskiej” w głównej roli.

Orkiestra koncertowa złożona z 10 osób.

TEATR

„Moderne”

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Sz. Publiczność, że w dniu 10 września r. b. po gruntownem odnowieniu lokalu i zastosowaniu najnowszych urządzeń, jakoteż WINDY ku wygodzie moich gości, otwieram

Teatr kinematograficzny

W GRAND HOTELU.

Mam nadzieję, że, ze względu na wyborowy program, jaki dawać będę, Sz. Publiczność i nadal zaszczycać będzie mój teatr swymi względami, z czem się polecając, pozostaję

z poważaniem Poraj-Różański.

W sierpniu r. b. zostanie w Łodzi otwarty

Prywatny 4 klasowy męzki

Żydowski zakład naukowy

z kursem rządowych progimnazjów Ministerjum Oświaty

M. G. MARGULISA

ul. św. Andrzeja 7, (dom GLIKSMANA).

Głównym celem założyciela nowego zakładu naukowego będzie zupełna zgodność kursu każdej klasy z kursem odpowiedniej klasy gimnazjum rządowego, w ten sposób, aby każdy uczeń mógł pomyślnie złożyć egzamin bez żadnych specjalnych przygotowań.

Oprócz tego założyciel, uwzględniając żądania wielu inteligentniejszych rodziców, zamierza rozszerzyć wykłady niektórych przedmiotów i wprowadzić nowe.

Wykłady języków miejscowych polskiego, rosyjskiego i niemieckiego będą postawione na takim stopniu, aby uczniowie w zupełności opanowali te języki nie tylko teoretycznie, lecz także praktycznie i przyswoili sobie prawidłowy bez zarzutu akcent, w tym celu będą wprowadzone specjalne lekcje konwersacji.

Do zasadniczego wykładania języka hebrajskiego będzie zaproszony jeden z najwybitniejszych miejscowych — hebraistów.

Do kursu klas starszych będą wprowadzone (w charakterze przedmiotów nieobowiązkowych) podwójna buchalterja i korespondencja handlowa w trzech językach.

Wiele uwagi będzie poświęcane wykładom sztuki pięknych: rysunki, lepienie z gliny, rzeźba w drzewie i t. p.

Rozwój fizyczny młodzieży szkolnej będzie postawiony na bardzo wysokiej stopie. Do powyższego celu wprowadzone będą: gimnastyka rytmiczna, szwedzka, sokolska; popiera nie wśród młodzieży szkolnej różnego rodzaju sportów; przechadzki, wycieczki i sloyd. Nad zdrowiem i prawidłowym rozwojem fizycznym będzie czuwał stały szkolny lekarz — specjalista.

Po porozumieniu się z rodzicami uczniów będą również wykładane lekcje śpiewu i muzyki na instrumentach muzycznych.

Każdy przedmiot będzie wykładany przez osobnego nauczyciela — specjalistę.

Zakład naukowy znajduje się w samym centrum miasta, w pięknym lokalu pełnym światła i świeżego powietrza.

Przestronne klasy. Hygieniczne meble szkolne.

Egzaminy wstępne do klas przygotowawczej i pierwszej 15/28 sierpnia r. b.

Przyjmowanie próśb rozpoczyna się z dniem 1/14 sierpnia w kancelarji szkoły ulica Andrzeja 7, od godz. 9-ej rano do godz. 2-ej po południu.

Do próśb należy dołączyć: 1) metrykę i 2) świadectwo lekarskie o szczepieniu ospy. Szczegółowe programy otrzymywać można w kancelarji szkoły i w księgarni L. Fiszera Piotrkowska 48, bezpłatnie.

Lecznica chorób oczu,
ze stałymi łóżkami

Dr B. Donchina,

OKULISTY

ul. PIOTRKOWSKA № 69. Telefon 28-39.
Godz. przyjęć w ambulatorjum od 10—12 i od 4—7 pp.
Przyjmuje się chorych na stałe.

Ogłoszenia drobne.

Bezwarunkowo 5 lat można nosić garnitury ze „Skóry-angielskiej” gotowe spodnie i bluzy. Piotrkowska 128—13. 2508—3

Do sprzedania dom przy ul. Aleksandrowskiej na dogodnych warunkach oraz magiel prawie nowa za przystępną cenę. Aleksandrowska 95. 2656—3

Do wynajęcia w nowym domu 20 mieszkań (pojedyncze i pokoje z kuchnią) Róg Wróbla i Ciemnej, Wejście z Ciemnej. Wiadomość u gospodarza. 2666—3

Patentowa piekarska do sprzedania. Ul. Miłska № 27. 2615—4

Inteligentna rodzina Izraeliak przyjmie na stancję 2 ch. uczeń, albo młodego człowieka. Wiadomość: Dzielnica 34 miesz. 9. 2670—3

Karolina Lewik zagubiła paszport wydany z gminy Bzów, pow. łódzkiego. 2686—3

Lakiernia, egzystująca 20 lat do wynajęcia od 1 października Aleksandrowska 18. Blizsza wiadomość: A. Konceczak Aleksandrowska 39. 2650—3

Mały sklep galanterijny do sprzedania tanio byle zaraz z powodu wyjazdu ul. Piotrkowska № 40, u portjera. 2668—3

Meble salonowe kryte złotym pluszem, okładane brązami do sprzedania. Wiadomość Konstancynowska № 17 miesz. 6. — od 4 do 6-ej po południu. 2698—2

Mamka ze świeżym pokarmem poszukuje miejsca. Wiadomość w administracji niniejszego pisma. 2693—6

Patentowana nauczycielka udziela francuskiego. Zgłosić się można Południowa 2 m. 4. 2674—2

Prośby, sprawy karne, apelacje, kasacje, kontrakty, korespondencje różnego rodzaju do instytucji rządowych i prywatnych. Dawid Maków Widzewska 36. 2627—1

Pracownia sukien i kostjumów damskich M. Sadowskiej przeniesiona została z ul. Wysokiej № 28 na ul. Nawrot 37 m. 1. 2662—4

Potrzebny czeladnik szwedki na wszelką robotę ul. Konstancynowska № 63. 2672—3

Przybiłkają się koń. Prawy właściciel może go odebrać po udowodnieniu za zwrotem kosztów przy ul. Konstancynowskiej. № 150 m. 15. 2690—3

Szkola prywatna i freblowska Karola Wajgelta. Lekcje 20 sierpnia Nawrot 12. Telef. 24-05. 2356—2

Służąca do wszystkiego oraz dziewna czyna do 3 letniego dziecka potrzebna zaraz. Widzewska 104 m. 9. 2677—3

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu. Konstancynowska 119. 2659—3

Skradziono paszport Stanisławowi Paflikowi wydany z magistratu m. Łodzi. 2704—3

Magie do sprzedania Ul. Główna № 46. 2702—2

We czwartek 5 bm. zaginął chłopak lat 10, idłota. Ubranie całkowite, czapka barankowa, bosy, mówi tylko tata i mama. Ktokolwiek go widział zechce dać znać na ul. Kijowska 10. Bonowice. 2688—1

Zaginął paszport wydany z gminy Topolice, pow. opoczyńskiego gub. radomskiej na imię Moszka Richtera. 2645—3

Zaginął paszport wydany z gminy Wojławice, pow. sieradzkiego gub. kaliskiej na imię Michalina Skomskiej. 2651—3

Zaginął paszport wydany z gminy Szydłów, pow. piotrkowskiej na imię Józefa Byliszki. 2652—3

Zaginął paszport, wydany z magistratu m. Łodzi na nazwisko Benjamin Blebersteina z rodziną. 2661—3

Zaginął paszport wydany z gminy Wężykowa Wola pow. łódzkiego, gub. piotrkowskiej, na imię Elżbiety Krayzańskiej. 2680—3

Zaginął numer dorożkarski 951, Łaskawy znalazca zechce go oddać do administracji „Kurjera”. 2687—3

Zaginął paszport wydany z gminy Żyrardów pow. grodzkiego gub. warszawskiej na imię Franciszki Kłocińskiej. 2689—3

Zaginął paszport wydany z gminy Radogoszcz, pow. łódzkiego na imię Hela Ordenanca. 2691—3

Zaginął paszport wydany z magistratu m. Łodzi na imię Bolesława Mierzińskiego. 2700—3

Zaginął karta od paszportu wydana z fabryki Wiena i bilet wojskowy (landwer) na imię Stefana Łagódzkiego. 2696—1

Zaginęła karta od paszportu wydana na z fabryki Hila Berka na imię Marjanny Skrzypczak. 2703—1

Zaginęła karta od paszportu wydana z fabryki Poznańskiego na imię Stefana Strzeleckiego. 2695—1